

Σημείωμα του εκδότη

«Ο εγκληματικός νόμος είναι φιλόνητος προς τους εγκαλούμενους»

«Ο εγκληματικός νόμος είναι τόσο φιλόνητος προς τους εγκαλούμενους, όση αυστηρότητα δεικνύει προς τους εγκληματίες... ο λόγος είναι απλός: παντού η ευνομία προβαίνει το περιήμιον οξίωμα, ότι είναι προτιμώτερον να σωθούν πολλοί ένοχοι παρά να καταδικασθύν ένα σθάσιος. Και τω όντι τι φρικωδέτερον άλλο παρά να φαυλοθή ή μάλλον να ιδεί ο άνθρωπος την αδωθήτα βασινοζόμενή ή ουρομένη εκ τού τώπου της καταδίκης!»

Αυτή είναι η εισαγωγή της «αναφοράς περί εξαιρέσεως» που υπέβαλαν οι κατηγορούμενοι για εσχάτη προδοσία Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και Δημήτριος Πλαπούτας προς το πενταμελές «Ανεκλήσιον Δικαστήριον» του Ναυπλίου την 15.3.1834. Με την αναφορά, την οποία είχαν συντάξει οι εγκρατείς ανιχνητοί τους Παναγής-Μαρίνος Βαλασμάκης (ex Κεφαλληνός) και Χριστόδουλος Κλονάρας (ex Ηπείρου), οι κρατούμενοι στην Ακροναυτική οπλαρχηγία ζήτησαν την εξαιρετική δύο μελών του δικαστηρίου λόγω μεροληψίας.

Οι εξαιρετικοί δικαστές είχαν διαρριχθεί ως μέλη του δικαστηρίου λίγες ημέρες πριν από την έναρξη της δίκης, αντικαθιστώντας δύο αφιερώντες μεταγενέστες, και είχαν εκφραστεί δημοσίως υπέρ της εννοχής των κατηγορουμένων.

Η δίκη των Θ. Κολοκοτρώνη και Δ. Πλαπούτα είναι η πρώτη μεγάλη ποινική-πολιτική δίκη στο νεοσύστατο ελληνικό κράτος. Η ακροαματική διαδικασία κράτησε εξή εβδομάδες και στην διάρκειά της εξετάστηκαν 44 μάρτυρες κατηγορίας και 115 μάρτυρες υπερασπίσεως και αναγνώστηκε πλήθος εγγράφων. Οι αγορεύσεις του Επιτρόπου της Επικρατείας Εδουάρδου Μάσσου και των ανιχνητών υπερασπίσεως απαιτήσαν τρεις συνεδριάσεις.

Στο πλαίσιο των εορτασμών για τα δικάσια χρόνια της Επανάστασης του 1821, η Ένωση Ελλήνων Ποινικόλογων και η Ένωση Ελλήνων Νομικών e-Θέμις ανέλαβαν κοινή πρωτοβουλία με σκοπό να αναδειχθεί η ευρύτερη σημασία της

Συνέχεια στη σελ. 2

Σε αυτό το τεύχος

3 Νομοθεσία

• Η «βέβαιη» ζημία στο έγκλημα της απιστίας (άρθρο 390 ΠΚ): Μια δογματική παρθενογένεση; - Ι. Μοραζίνης

4 Νομολογία

• Δυσνή η εξέταση μαρτύρων από τον εισαγγελέα κατά τη διενέργεια της κύριας ανάκρισης; (με εφαρμογή την υπ' αριθμ. 2/2020 ΔικΣυμβ έρθρου 86 παρ. 4 Συντ.) - Α. Ζαχαριάδης

• Η νομολογιακή προσέγγιση του άρθρου 237 ΚΠΔ για τη μετάφραση ουσιαστών εγγράφων της ποινικής διαδικασίας - Ε. Τσαγκαράκη

• Υπεξαίρεση χρημάτων κοινού λογαριασμού από συνδικαϊκό εντολοδόχο - Σημίον αντιλεγόμενον - Π. Καπελούζος

9 Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης

• Το εύρος του δικαιώματος δικαστικής ακρόασης του εκζητούμενου σε αντιπροβλή προς την αρχή του τυπικού ελέγχου στο πλαίσιο του άρθρου 11 στοιχ. ζ, περ. ι) Ν. 3251/2004 (Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης) - Η. Σπυριδιούλου

11 Ανακοινώσεις

Εκδήλωση στο πλαίσιο του εορτασμού του 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση

Ν Ο Μ Ο Θ Ε Σ Ι Α

Η «βέβαιη» ζημία στο έγκλημα της απιστίας (άρθρο 390 ΠΚ): Μια δογματική παρθενογένεση;

Ιωάννης Κ. Μοραζίνης
Δικηγόρος, Δ.Ν.
Ειδικός Επιστήμων Νομικής Σχολής Δ.Π.Θ.

Κατά την απολυτή κρατούσα άποψη και υπό την ισχύ του ΠΚ 1950 η (μη εγγύτερον τότε στο γράμμα της διατάξεως προσδιοριζόμενη) ζημία στην αλλότρια περιουσία έπρεπε να είναι βέβαιη¹. Το «βέβαιον» της ζημίας, ως άγραφο στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης, συνδέθηκε ανέκδοθεν με την κατ' αρχήν δυνατότητα, καθώς και με την έκταση της υπαγωγής στην έννοια της ζημίας του κινδύνου για την περιουσία (συγκεκριμένη διακίνδυνοση). Κατά τον Ν. Ανδρουλάκη, ο οποίος το πρώτον εισήγαγε και επεξεργάστηκε τον προσδιορισμό αυτό της ζημίας στο αξίωμα της απιστίας, «οσάκις η συμπεριφορά του δράστη ενέκει μόν εμφανή παραβάν των κανόνων της επιμελείας και της καλής διακερίσεως... αναγκάζεται η εξίσωση του απλού κινδύνου προς την παρούσα ζημία»². Η κρατούσα άποψη υπό τον προηγούμενο ΠΚ συμπεριελάμβανε έτσι κατ' αρχήν στην έννοια της ζημίας του ά. 390 τη συγκεκριμένη διακίνδυνοση της περιουσίας, πλην όμως σε μια πιο περιορισμένη έκταση σε σύγκριση με την απτή αντίληψη την οποία ακριβώς απηγορεύει ο (άγραφο τότε) προσδιορισμός του «βέβαιου» της ζημίας³. Η μεταφορά στην απιστία αιτιασίου της σκετικής θεωρητικής επεξεργασίας της ζημίας από τη δογματική της απίας μπορεί πράγματι να δημιουργήσει προβλήματα, διότι ο κίνδυνος είναι στοιχείο εγγενές και σύμφωτο στο εμπόριο και την νέτα οικονομική-επιχειρηματική δραστηριότητα, ώστε η άνει κέρρου αποδοχή του κινδύνου για την περιουσία ως περιουσιακής ζημίας στην ίδια έκταση με την απτή θα περιόριζε υπέρμετρα την οικονομική ελευθερία⁴.

Μολονότι η προσηγή του επιθετικού προσδιορισμού «βέβαιον» στο γράμμα του άρθρου 390 ΠΚ 2019 δεν φαίνεται αυτό το πρώτο να επέφερε κάποιο ουσιαστική μεταβολή στη δογματική της απιστίας, αφού το «βέβαιον» γινόταν παύτως ερμηνευτικός δεσμός και άγραφο προσδιοριστικό στοιχείο του οδονιστου αποτελεσματος, έννοιας μάλιστα τύκει ικανής δογματικής επεξεργασίας επί τέτοιας και πλέον δεκαετίες, παρατηρείται νεωστί ένα ισχυρό ρεύμα στη θεωρία, το οποίο φαίνεται να αντιλαμβάνεται την προσπίθεση αυτή ως δογματική παρθενογένεση που αποκλείει την υπαγωγή του κινδύνου περιουσιακής βλάβης στην αντικειμενική υπόσταση της απιστίας υπό το

νέο ΠΚ. Τήδη από τα πρώτα βήματα του νέου ΠΚ 2019 ο Δημήτριος⁵ υποστήριξε ότι η συγκεκριμένη προσήγη στο γράμμα της διατάξεως «ορασθεί το βαθμό της περιουσιακής προβλήης στο αξίωμα της απιστίας ως επανεκτίμηση βλάβης (βέβαιη ζημία), η οποία έκει χαρακτηριστικά βεβαιότητας και οριστικότητας εν τωτοι αποκλειστικότητας από το πεδίο της προβλήης που απαιτείται να προκληθεί, τον (πο προαληθινά) κίνδυνό μείωσης της υπό διακίνδυση περιουσίας...» και «... κλεισίε οριστική και το αναφέρε ζήτημα που αποσκοπούσε τη νομολογία, δηλαδή το ζήτημα του κινδύνου μείωσης της περιουσίας ως περιουσιακής ζημίας στο ολοκληρωμένο έγκλημα της απιστίας». Την άποψη αυτή συμπεριέλαβε επίσης ο Χαϊροσάουλος⁶.

Η αντίληψη όμως αυτή δεν διενείκει δάφνης πρωτοτυπίας, αφού και υπό τον παλαιό ΠΚ είχε υποστηριχθεί ότι η (άγραφο τότε) προϋπόθεση του βεβαίου της ζημίας αποκλείει την υπαγωγή του κινδύνου για την περιουσία στην έννοια της ζημίας κατ' άρθρο 390 ΠΚ⁷. Ουδέποτε όμως η άποψη αυτή επικράτησε, διότι κατάληξε στον εξοβλισμό από το πεδίο εφαρμογής του ά. 390 ΠΚ 1950 της λεγόμενης πιστωτικής απιστίας, δηλαδή της συνθετικής στην πράξη περίπτωσης, όπου η ζημία έγκειται σε συγκεκριμένη διακίνδυνοση της περιουσίας, διότι ο κίνδυνος γ' απή συνιστά οικονομική, ουσιαστική επί τη χείρη μεταβολή της περιουσίας του φορέα (χορηγική δανείσιου που οφείλεται αφερέγγυο, ενώ η αδυναμία επιστροφής του δανείου είναι υπαρκτή και διαγνωστική ήδη κατά τη σύλληψη της δανειακής σύμβασης)⁸. Ας μη λησμονείται μάλιστα ότι ο Ν. Ανδρουλάκης έκει συγγραφέη την περιήγη μελέτη του στα Ποινικά Χρονικά του 1975 επί ευκαιρίας μιας γνωμοδότησεως για ζήτημα πιστωτικής απιστίας, στην οποία του έκει τεθεί ακριβώς αυτό το ερώτημα: «Είναι, εικότορον, νόμο δυνάστη να θεωρηθεί ως επιθεθώσα ήδη περιουσιακή ζημία εν τω εννοία του άρθρου 390 μω απή διακίνδυνοση των περιουσιακών δεδομένων του ποδόντος»⁹. Η μελέτη αυτή συνιστά μετά βεβαιότητας την εννοιολογική μήτρα αυτής της προσήγης στο γράμμα του νόμου. Επομένως η αναβίωση της άποψης περί αποκλεισμού κάθε κινδύνου για την περιουσία από την έννοια της ζημίας προϋποθέτει οπωσδήποτε απομάκρυνση από την εννοιολογική του «βέβαιου» σύμφωνα με τον εμπνευστή του.

Δεν είναι λοιπόν καθόλου ανονόητο, ότι με τη ρητή αναγραφή του προσδιορισμού «βέβαιη» στο ά. 390 ΠΚ 2019 ο νομοθέτης

¹ Nova Criminalia 8, 7.
² Nova Criminalia 11, 6. Όμοις όμως ο Παπακωνσταντίνου, Ο «βέβαιον» της απιστίας στο νέο ΠΚ ως χαρακτηριστικό παράδειγμα του νέου δικαιοποινικού μοντέλου προστασίας των ενόχων αγαθών της ιδιοκτησίας και περιουσίας, Εισήγηση στην Ε.Σ.Δ. στις 17-10-2019 (διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο http://www.esd.gr/index/images/stories/pdf/epimerforis/2019/papakonstantinou_2019.pdf).

³ Α. ο οποίος έκτετα ότι το «βέβαιον» της ζημίας εκθερείται φυσικά από την επισημής άγραφο στοιχείο και του παλαιού ά. 390 ΠΚ, ώστε «ενόψει της ρητής κατοχυρωσής του στο νέο ά. 390 ΠΚ η οδοδεικτική τεκμηρίωση της τέλεσης του οδονιστου γίνεται πλέον πάλι μω δόκιμη...» και συνεχώς κλειεί μάλλον προς την παραδοσική αντίληψη.

⁴ Νισαροπούλου Nob 1991, 1069 επ. - Σιλικός, Προσ/Λογ/1Α 2004, 357 επ.
⁵ Μωλωσάουλος ΕΒΜ¹, α. 592-593.
⁶ Ανδρουλάκης ΠονΧρ 1975, 161 (υπό τον αντεπρόεδρο).

δίκης των οπλαρχηγών, η οποία γνώρισε την δραματική της κλιμάκωση με την υψηλή ήθους άρνηση του Αναστάσιου Γ Παυλιζώδη και του Γεωργίου Τερτσέτη να υπογράψουν την θανατική καταδίκη των δύο αγωνιστών της ελευθερίας.

Η πρωτοβουλία μας έχει δύο σκέλη: Τον ερχόμενο Σεπτέμβριο (σε ημέρα που θα ανακοινωθεί) θα πραγματοποιηθεί επιστημονική ημερίδα, στην οποία θα συζητηθούν ιστορικές, πολιτικές-συνταγματικές και ποινική(οδονομικές) όψεις της

δίκης: και την 7η Οκτωβρίου θα παρουσιασθεί στο Οδείο Ηρώδου του Αττικού για πρώτη φορά το θεατρικό έργο «Η Δίκη του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη». Λεπτομέρειες για τους εθελοντές συντελεστές αυτής της παράστασης θα βρείτε στις επόμενες σελίδες.

Σας ευχόμαστε καλό καλοκαίρι με υγεία!

Ηλίας Γ. Αναγνωστούπουλος
Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Ποινικόλογων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΙΝΙΚΟΛΟΓΩΝ και η ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ e-ΘΕΜΙΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΛΑΔΑΣ 2021

Η ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΙΝΙΚΟΛΟΓΩΝ και η ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ e-ΘΕΜΙΣ
υπό την αιγίδα της Επιτροπής «Ελλάδα 2021»
στο πλαίσιο του εορτασμού των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση
παρουσιάζουν την 7η Οκτωβρίου 2021
στο Οδείο Ηρώδου του Αττικού
το θεατρικό έργο των Μ. Ρέππα - Θ. Παπαθανασίου
«Η Δίκη του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη»

Δείτε αναλυτικά τους συντελεστές στη σελ. 11!

Ν Ο Μ Ο Λ Ο Γ Ι Α

επέλεξε ως ορθότερη τη μηδέποτε κρατήσοσα μειοψηφική άποψη όσον υποστήριξαν ότι ο άγραφος τότε, πλην πανταχόθεν γενόμενος δεσμός, προσδιορισμός-περιορισμός της ζημίας του ά. 390 ΠΚ, ανεπάρχηται τον πλήρη εξοβλισμό της συγκεκριμένης διακίνδυσεως της περιουσίας από το πεδίο εφαρμογής της διατάξεως. Τουναντίον, πειστικότερη είναι η έκδοξη ότι ο ιστορικός νομοθέτης ακολουθήσε την επί τέτοιας και πλέον δεκαετίες δογματική επιστημονική του περιορισμού σε έλλογο επίπεδο της υπαγωγής του κινδύνου για την περιουσία στην έννοια της ζημίας κατά τη δισκασαλία του Ν. Ανδρουλάκη, ο οποίος εισήγαγε και καθέριωσε την έννοια της «βέβαιου» ζημίας στην ελληνική ποινική δογματική, λαμβάνοντας μάλιστα υπό και την περατώω δογματική επεξεργασία αυτής από τον Η. Αναγνωστούπουλο στην κλασική μονογραφία του εν τω ιστία¹⁰. Προς την κατεύθυνση αυτή ανιχνητοί το εξής ιστοροβουλολογική επικρίσημα από τις προπροκαταστικεσ εργασιών για την κατάκτηση του νέου ΠΚ.

Είνα γεγονός ότι ούτε η απολογική έκθεση επί του τελικού σκεδίου ούτε η απολογική έκθεση επί του σκεδίου της Επιτροπής Μωλωσάουλη/Κατασώω (2011) περιλαμβάνουν ειδικές απολογίες για τη διάθεση περί απιστίας. Ωστόσο, η απολογική έκθεση επί της αναθεωρηστικής του τελευταίου από την Επιτροπή υπό την προεδρία του Β. Μαρκή διαλαμβάνει απολογίες υπό το ά. 317 όδου, όπου προβλέπεται (με την ίδια πδία διατύπωση) το οδίκωμα του νόμου. Παραπέμπει δε για την ερμηνεία της διατάξεως στα δύο κλασικά έργα της ελληνικής βιβλιογραφίας,

¹⁰ Αναγνωστούπουλος, όπ. α. 61 επ., 67 επ.

ήτοι την μελέτη του Νικαίου Ανδρουλάκη στα Ποινικά Χρονικά του έτους 1975¹¹ και την (μέχρι στιγμής μοναδική στην ελληνική βιβλιογραφία) μονογραφία του Ηλία Αναγνωστούπουλου (1996, 2003), και αναφέρει χαρακτηριστικά: «ήτι η στοιχειώδης της απιστίας προσαπείθεια ή επαγωγή βλάβης (ζημία) στην ξήη περιουσία (βλ. Αναγνωστούπουλος, ό.α.π., σελ. 56). Με το άρθρο 317 του Σκεδίου ήδη απαιτείται για την κατάκτηση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος ή βεβαιότητα ως προς την πρόκληση της ζημίας, με την ανάθεση και του στοιχείου αυτού (βέβαιον της ζημίας) σε ρητή προβλεπόμενα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης». Συνεπώς δεν υπήρξε πρόθεση να μεταβληθεί ή παραδοσική δογματική της απιστίας με την εισαγωγή ενός πρωταύτου στοιχείου στην αντικειμενική υπόσταση, αλλά να αποτυπωθεί στο γράμμα της διατάξεως η μέχρι τότε δογματική εξέλιξη.

Ο ιστορικός νομοθέτης δεν θέλησε να αποκλίσει από την επί δεκαετίες δογματική επεξεργασία του στοιχείου του «βέβαιου» της ζημίας, ως περιορισμού μόνον της υπαγωγής της συγκεκριμένης διακίνδυσεως στην έννοια της ζημίας σε σχέση με το ότι απή κρατούσα και όχι αποκλειστική κάθε κινδύνου για την περιουσία από την έννοια της ζημίας. Τέτοια καλάρωση του ποινικού κολασμού των εσωτερικών περιουσιακών προβοδώντων σε σημαντικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας δεν ήσαν, ούτε μπορεί να ήσαν, στις προθέσεις του ιστορικού νομοθέτη, επιβραβεύουσες – για να θυμηθούμε τον Ν. Ανδρουλάκη – τους «έργους του «δανειακού και αγρίστα»»¹².

¹¹ ΠονΧρ 1975, 161-170.

¹² Ανδρουλάκης, ΠονΧρ 1975, 161-162.

Δυσνή η εξέταση μαρτύρων από τον εισαγγελέα κατά τη διενέργεια της κύριας ανάκρισης; (με εφαρμογή την υπ' αριθμ. 2/2020 ΔικΣυμβ έρθρου 86 παρ. 4 Συντ.)

Αθανάσιος Κ. Ζαχαριάδης
Επικ. Καθηγητής ΑΠΘ, Μέλος ΣΔ ΕΕΠ

1. Το Δικαστικό Συμβούλιο του άρθρου 86 παρ. 4 του Συντάγματος (κα άρθρου 8 του τ. 3126/2003) αποφασήσε να σκόλονω ιδιαίτερα ενδιαφέρον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του;



Με το υπ' αριθμ. 2/2020 Βουλευτικό του, το συμβούλιο προέκρινε κατά πλειοψηφία ως ορθότερη την υποσχετική άποψη, δεκόμενη με σύντομη απολογία ότι ο εισαγγελέας «κατά τη διενέργεια του ανακριτικού έργου, παρερισμάτως (παράρρητος), δεν δύναται να έκει ανάθεμη όπως να υποβάλει ερωτήσεις ή να κάνει υποδεικσεσ στον ανακριτή κατά της ανακριτικής πράξεως».

Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικονομικό ζήτημα: Ο εισαγγελέας, ο οποίος παραρριχεται, κατ' άρθρο 30 παρ. 1 εδδφ. Β' ΚΠΔ, κατά τη διάρκεια εξέτασεως μάρτυρα, έκει το δικαίωμα να του υποβάλει, μέσω της ανακρίσεως, ερωτήσεις ή να του ζητήσει δικαιοκριτικές σκετικώ με την κατάθεση του; Αντίθετα, στην εισαγγελική πρόταση, που συνοδεύει το παραπάνω Βουλευτικό, διαβράζει κανείς τις ακόλουθες σκετικώ: «... μω απή και μόνω, δικαιοσημιακή χαρακτηριστική προέτιση ενασφώνον δικ

Τόπος, μία πρόσθετη παράμετρος «ακτινικά με το αντίστοιχο δικαίωμα του κατηγορουμένου» εκτίθεται στη μεσορήση του παρόντος συμβολίου, η οποία, δεκόμενη ότι ο εισαγγελέας έχει το δικαίωμα να υποβάλει ερωτήσεις στους εξεταζόμενους μάρτυρες, συμπληρώνει ότι «... κατά τη διερεύνηση της ανακριτικής πράξης της εξέτασης μάρτυρα δεν προσβάλλονται τα υπερασπιστικά δικαιώματα του κατηγορουμένου, εφόσον αυτός σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ. 1 ΚΠΔ ως δικόσος δικαιούται να παρίσταται με ανηγόρα ως κάθε ανακριτική πράξη, με εξάρτηση στην εξέταση των μαρτύρων, εκτός αν πρόκειται για την περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 220 ΚΠΔ...».

2.- Εκκρινόμενα από την τελευταία αυτή θέση της μειορήφρας, είναι πρόγμα ακριβώς όη η πρόβλεψη του άρθρου 92 παρ. 1 ΚΠΔ αποκλείει, κατ' εξαίρεση, τους δικόσους και, εν προκειμένω, τον κατηγορούμενο, από την παρουσία κατά τη διερεύνηση της ανακριτικής πράξης της εξέτασης των μαρτύρων (και των κατηγορουμένων), τήνη την περίπτωσης του ο ανακριτής, κατά τη διάρκεια της κύριας ανάκρισης, θεωρεί πιθανώς αδύνατη την εμφάνιση κάποιου μάρτυρα στο ακροατήριο, οπότε οφείλει να καλέσει τους δικόσους ή τους συνηγόρους τους να παραστούν στην εξέταση του.

Για την τελευταία αυτή διάθεση είχε γίνει εκτενής συζήτηση στα πλαίσια της αναθεωρητικής επιτροπής του προϊούσαντος ΚΠΔ και είχε υποστηρικθεί σθεναρά η αντίληψη, κατόπιν σχετικής πρότασης του Α. Γεωργίου, ότι ο συνηγόρος του κατηγορουμένου επιτρέπεται να παρίσταται γενικώς κατά την εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ανακριτή (βλ. Πρακτικά Συνεδριάσεων των Αναθεωρητικών Επιτροπών του Κώδικος Ποινικής Δικονομίας, τεύκ. Α', 1954, σελ. 225-226). Ωστόσο, ο τότε Υπουργός Δικαιοσύνης, κατά την επίλυση σχετικής διακομιγής μεταξύ της συστακτικής και της αναθεωρητικής επιτροπής, απέριε την παραπάνω πρόταση της αναθεωρητικής επιτροπής (βλ. Πρακτικά, όπ. σελ. 238-239). Έτσι, όη σχετική δυνατότητα για τον κατηγορούμενο (και τους λοιπούς δικόσους) προβλεβήθηκε μόνο κατ' εξαίρεση (βλ. Πρακτικά, όπ. τεύκ. Γ', 1959, επιμ. Γ. Καφετζής, σελ. 93) στην περίπτωση που ο ανακριτής θεωρεί πιθανώς αδύνατη την εμφάνιση κάποιου μάρτυρα στο ακροατήριο (άρθρο 92 σε συνδ. με 220 παρ. 2 ΚΠΔ), πρόβλεψη, η οποία δεν φαίνεται να εφαρμόστηκε ποτε μέχρι σήμερα στην πράξη (βλ. Καραρά, Η κατ' ανδικία εξέταση των μαρτύρων στην ποινική διαδικασία, ΠΝολο 2009, σελ. 187 επ., 189).

3.- Είναι σαφές ότι η παρουσία του εισαγγελέα κατά τη διερεύνηση μιας ανακριτικής πράξης και, εν προκειμένω της εξέτασης των μαρτύρων, δεν μπορεί να έχει παθητικό-τυπικό χαρακτήρα με την έννοια της μη δυνατότητας υποβολής εκ μέρους του, δια του ανακριτή, ερωτήσεών ή διευκρινίσεών. Μια τέτοια προσαγωγή υποβαθμίζει το ρόλο του εισαγγελέα και τον μετατρέπει σε βούλο πρόσωπο. Από την άλλη μεριά, όμως, είναι, κατά τη γνώμη μου, ορθότερο, στα πλαίσια της αίτησης της αρχής της ισότητας των όπλων και μιας κατ' ανδικία εξέτασης των μαρτύρων και στο στάδιο της διαδικασίας, να

επιτρέπεται η ενεργή συμμετοχή του εισαγγελέα μόνο εφόσον διασφαρίζεται η άσκηση του αντίστοιχου δικαιώματός του του κατηγορουμένου, μέσω του συνηγόρου του. Καυτό μάλιστα ανεξαρτήτως του αν ο τελευταίος θα έχει τη δυνατότητα να εξετάσει τους μάρτυρες σε επόμενα διαδικαστικά στάδια, όπως λχ. στην επτ' ακροατήριου διαδικασία (πρβλ. άρθρο 92 παρ. 1 και 220 παρ. 2 ΚΠΔ, καθώς και τη μονογραφία της Διονυσίου, Το δικαίωμα του κατηγορουμένου στην εξέταση μαρτύρων κατηγορίας, 2017, σελ. 103 επ., όπου αναλυτική καταγραφή της σχετικής νομολογίας του ΕΔΔΑ).

Είναι χαρακτηριστικό ότι, κατά τη θέση του άρθρου 31 του προϊούσαντος ΚΠΔ (του αντίστοιχου, δηλαδή, σημερινού άρθρου 30 ΚΠΔ), έχει τονιστεί από τον, σημαντικό διονομολόγο του προηγούμενου αιώνα, Κωνσταντό Τσιακούκι, ότι «ως γένετο εν Γερμανία δικαστή, ο εισαγγελέας δεν πρέπει να έχει το δικαίωμα να παρίσταται κατά την διερεύνηση παρών των ανακριτικών πράξεων, επ' όσον το δικαίωμα τούτο η Δικονομία αρνείται ως τον κατηγορούμενον. Δια της διατάξεως τούτης ειδικά εξ αρχής δηλοείται η πλειοψηφική θέσις της κατηγορίας».

“... μια «πλήρης-πάρσταση του εισαγγελέα κατά την ανακριτική πράξη της εξέτασης των μαρτύρων, προυποθέτει την ταυτόχρονη παρουσία και αντίστοιχη παροχή δυνατότητας ενεργητικής συμμετοχής του συνηγόρου του κατηγορουμένου”

ανασφέρθηκε, δεν θεωροβθετήθηκε αντίστοιχο δικαίωμα για τον κατηγορούμενο, παρά μόνο, κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση του άρθρου 220 παρ. 2 του, πρώην και νυν, ΚΠΔ.

4.- Εν τούτοις, ο τρόπος και η εν γένει «κατεπιθυμία», με την οποία υποβάλλονται οι ερωτήσεών και ζήτησεών οι ανακριτές διευκρινίσεών από τους μάρτυρες, και κάποτε ιδιαίτερη σημασία για την τελική αξιολόγηση και συνεκτίμηση του αποδεδειχθέντος υλικού, η οποία θα λάβει χώρα αρχικά από το δικαστικό δικόσους και τον εισαγγελέα στα πλαίσια της ενδίκου διαδικασίας, αλλά και εν τέλει από το δικαστήριο που θα κληθεί να εκδώσει την υπόθεση στο ακροατήριο. Γι αυτό, κατά την προσωπική μου αντίληψη, μια «πλήρης» παράσταση του εισαγγελέα κατά την ανακριτική πράξη της εξέτασης των μαρτύρων, προυποθέτει την ταυτόχρονη παρουσία και αντίστοιχη παροχή δυνατότητας ενεργητικής συμμετοχής του συνηγόρου του κατηγορουμένου, προκειμένου να διασφαρίζεται η αίτησης της αρχής της ισότητας των όπλων και της κατ' ανδικία εξαίτησης αυτής.

Η νομολογιακή προσέγγιση του άρθρου 237 ΚΠΔ για τη μετάφραση ουσιαστών εγγράφων της ποινικής διαδικασίας

Ειρήνη Ι. Τσαγκαράκη

Διευτφός, LL.M., Δ.Ν.



Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 237 ΚΠΔ, στους υπόπύτους ή στους κατηγορούμενους που δεν κατανοούν τη γλώσσα της ποινικής διαδικασίας, παρέχεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος γραπτή μετάφραση των ουσιαστών εγγράφων ή χωρίων εγγράφων της διαδικασίας. Στην ίδια παράγραφο ορίζεται ότι στα ουσιαστικά έγγραφα συγκαταλέγονται υποσημειώσεις οι αποφάσεις που συνάπτονται ατέρηνη ελευθερίας, τα έγγραφα απαγγελίας κατηγορίας, το κλητήριο θέσημα και το παρεμπιπτό βούλημα, και οι σχετικές με την κατηγορία δικαστικές αποφάσεις.

Το ανωτέρω άρθρο προθέθηκε στον ΚΠΔ ως άρθρο 236Α προκειμένου να ενσωματωθεί στην ημετέρη έννομη τάξη η Οθήνη 2010/64/ΕΕ σχετικά με το δικαίωμα σε διεργμεία και μετάφραση κατά την ποινική διαδικασία κλπ.¹ Από το άρθρο 3 παρ. 1 της Οθήνης και από τα Σημεία 14, 30 του Προομίου αυτής προκύπτει ότι η υποχρέωση των αρχών προς μετάφραση των ουσιαστών εγγράφων αποσκοπεί στη διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής άσκησης των υπερασπιστικών δικαιωμάτων των κατηγορουμένων που δεν κατανοούν τη γλώσσα της ποινικής διαδικασίας στο πλαίσιο της ικανοποίησης του δικαιώματός τους για δίκαιη δίκη (άρθρο 6 ΕΣΔΑ, 47 και 48 παρ. 2 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων).

Το δικαστήριο της χώρας μας παγκύβητα αναγκώθηκε στην υποχρέωση των αρχών προς παροχή μετάφρασης των εγγράφων απαγγελίας κατηγορίας, στους κατηγορουμένους που δεν γνωρίζουν τη γλώσσα της διαδικασίας (ΑΠ 1369/2018, ΠΧ ΕΞ/498, ΣυμβΑΠ 1750/2016, δημοσιευμένη στη ΝΟΜΟΣ, ΣυμβΑΠ 1439/2018, ΠανΔνηλ 2019/486, ΤριμελκόσοςΑθ 3242/2016, ΠΧ ΣΤ/627, ΤριμελκόσοςΑθ 3754, 4265/2016, ΠΧ ΣΖ/218, ΤρΠνηλ/Περ 4897/2016, ΠΧ ΣΖ/156)².

Εκσυριστή μείνη αξίζει να γίνει στην υπ' αριθμ. 3242/2016, εκδόσεως στην γνωστή υπόθεση «Lempen», απόφαση του Τριμελκόσου Εφετείου Καν/των Αθηνών (ΤΧ ΣΤ/627). Το Εφετείο, αναγνωρίζοντας την ακούριστη της απόθεσης της κλήσης και του παρεμπιπτό βουλήματος προς τους μη γνώριζοντες στην κατηγορούμενη μόνον στην ελληνική γλώσσα, κριβείσ αποδέχεται τη συζήτηση και ανάθεση αυτήν προκειμένου να

επισηλωθούν οι πράξεις της προαναφερθείσας διαδικασίας (έπισημα μεταφράσεων του παρεμπιπτό βουλήματος και της νέας κλήσης στους αλλόγλωσσους κατηγορουμένους).

Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η πιο πρόσφατη, υπ' αριθμ. 1369/2018 απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της χώρας μας (ΤΧ ΕΞ/498), με την οποία απορριβήθηκε η αίτηση ανάθεσης του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Σερρών κατά αποφάσεως του Τριμελκόσου Πλημμελκόσου Αθηνών. Με την τελευταία το δικαστήριο της ουσίας εκεί κριβείσ αποδέχεται τη συζήτηση της υπόθεσης και είχε παύσει οριστικά την εκ βάρος των αλλόγλωσσων κατηγορουμένων ασφαθήση ποινική δίκη λόγω παρανομιής, επειδή το κλητήριο θέσημα δεν είχε απόθεθεί σε εκείνους μεταφρασμένο σε γλώσσα που κατανοούσαν εντός πένητς πτόν από τον χρόνο θέσησης της αποδεδειχθείσας σε εκείνους πράξεων. Ο ΑΠ έκρινε ότι ορθώς ακούριστη το κλητήριο θέσημα λόγω μη απόθεσης μεταφράσεών αυτού, αφού η εισαγγελέα αρχή θέηαι επαρκή χρόνο για να παράσκει επίσημη μετάφραση, επασημηνώμενη επισυρραθήσει, πως το γεγονός ότι οι κατηγορούμενοι εκπροσωπήθηκαν από Έλληνες δικηγόρους δεν συνεπάγεται εάν τέτερο και παράλληλώς της από το δικαίωμά τους να λάβουν γνώση της κατηγορίας σε γλώσσα που κατανοούν.

Εν ανθέσει πάντως προς την προαναφερθείσα νομολογιακή προσέγγιση για τα έγγραφα απαγγελίας κατηγορίας, σε όη αφορά την υποχρέωση μετάφρασης των οικουμένων με την κατηγορία αποφάσεών και των αποφάσεών που συνάπτονται τη στέρη της ελευθερίας η νομολογια των ποινικών δικαστηρίων μας είναι πενκική.

α) Εδικώς για τις σχετικές με την κατηγορία αποφάσεις, ο Άρειος Πάος έχει αποφανθεί μέχρι στιγμής μόνον για τη μετάφραση αποφάσεών που αποσιελεί τη βάση για την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης. Με το υπ' αριθμ. 1224/2018 βούλημα του (δημοσιευμένο σε «ΕΚΚΡΑΤΗΤΗΣ»), το Συμβούλιο του ΑΠ έκρινε δεκτό το αίτημα αναβολής εκδόσεως της έρεσης του ομολόγιου στην αγγλική γλώσσα και ανασύστασης την ελληνική γλώσσα Αυστραλκού εκζητούμενου από το εκκαλούμενο βούλημα του Συμβουλίου Εφετών Αθηνών που είχε γνωμοδοτήσει υπέρ της εκδόσεως του στις Αρχές της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας. Μόλις, το Συμβούλιο πρόβη στην κρίση αυτή, παρά το γεγονός ότι κατά την εκκνήση της έρεσης έκρινε χώρα διεργμεία προς τον κατηγορούμενο. Ομοίως, ο ΑΠ και πάλι σε Συμβούλιο ανέβηλε με το υπ' αριθμ.

2. Ως προσωρινή παρανομία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η ΑΠ 1685/2017 (ΤΧ ΕΞ/97), με την οποία αναβλήθηκε εξέλιξη αιτιολογίας απόφαση του Μονομελκόσου Πλημμελκόσου Αθηνών, με την οποία είχε κριβείσ αποδέχεται τη συζήτηση της υπόθεσης λόγω μη απόθεσης στον εκεί Ολλανδή κατηγορούμενο των ουσιαστών θέσημα σε γλώσσα που κατανοούσε. Η δε υπ' αριθμ. 1368/2018 απόφαση του ΑΠ (δημοσιευμένη σε «ΕΚΚΡΑΤΗΤΗΣ»), με την οποία απορριβήθηκε αίτηση από τον κατηγορούμενο αίτηση ανάθεσης μεταξύ άλλων, λόγω σπέρησης του αιτήματος μετάφρασεών ουσιαστών εγγράφων (μεταξύ των οποίων το κλητήριο θέσημα και η ευρωπαϊκή απόφαση) δεν αποσιελεί πλήρως το πύσιμα, καθώς στην υπόθεση αυτή κριβείσ στη της ουσίας ότι ο κατηγορούμενος γνώριζε επαρκώς την ελληνική γλώσσα.

1439/2018 βούλημα του (ΠανΔνηλ 2019/486) την εκδόση της έρεσης αλλόγλωσσου υπηκόου κατά του βουλήματος του Συμβουλίου Εφετών Θεσσαλονίκης, το οποίο είχε γνωμοδοτήσει υπέρ της εκδόσεως, του στις Αρχές της Δημοκρατίας της Γαλλίας, ενώπιον μεταφραστές στη ρωσική γλώσσα το βούλημα και το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης που είχαν εκδώσει σε βάρος του ο γαλλικός αρχές.

Το δικαστήριό μας δεν φαίνεται ενόσους να είναι ασυμμετρική ιδιαίτερως, με την παροχή γραπτής μετάφρασης της, επίσης υποχρεωτικής μεταφράσεως, καταδικαστικής απόφασης πρωτοβάθμιου δικαστηρίου σε βάρος αλλόγλωσσου κατηγορουμένου³. Καυτό παρά το γεγονός ότι η οικονομική βλάβη που υφίσταται ο κατηγορούμενος ελλείψει μετάφρασης της εκκαλούμενης ουσίας στο γεγονός ότι αποσιελείται το δικαίωμά του να λάβει γνώση του οικουμένου της καταδικής του. Συνείπεια τούτου ο κατηγορούμενος δεν είναι σε θέση να ενόσιει το αποδεικτικό μέσο που αξιολογήσε ως ουσιαστέο το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση ούτε βεβαίως να αντικρούσει το επικριγμένα που αυτό επικαλέστηκε για τη θεμελιώση της σε βάρος του απόφασης.

Ανεξαρτήτως πάντως της μέχρι τούδε ένδοσης αποφάσεών για τη μετάφραση της εκκαλούμενης απόφασης στον αλλόγλωσσου κατηγορούμενο, τα δευτεροβάθμια δικαστήρια οφείλουν να κριβείσ αναπόδεκτη τη συζήτηση της έρεσης σε περίπτωση που διαπιστώσουν ότι δεν έχει μεταφραστεί η εκκαλούμενη στη γλώσσα που ενόσι ο κατηγορούμενος και να διαπισώσουν τη μετάφραση αυτής.⁴

β) Ομοίως, οι εισαγγελέες αρχές οφείλουν να μεριμνούν για την παροχή γραπτής μετάφρασης στους αλλόγλωσσους κατηγορουμένους των αποφάσεών που συνάπτονται τη στέρη της ελευθερίας τους. Η προσωρινή μετάφραση ή προσωρινή άνοιξη του περιεχομένου των ουσιαστών εγγράφων που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 237 εφαρμόζεται μόνον σε εξαιρετικές επιτύσεως περιπτώσεις, π.χ. σε περίπτωση επίσημης προσωρινής κρήσησης⁵. Εν συνεκία όμως οι αρχές οφείλουν να παρίκονουν ενδίκου χρόνου γραπτή μετάφραση της απόφασης που συνάπτεται ατέρηνη της ελευθερίας, ώστε να διασφαλίσει ότι οι κατηγορούμενος οσκέι τα υπερασπιστικά δικαιώματα στο πλαίσιο μίας

δικαιή ποινική διαδικασίας, (βούλοπτον όταν υποβάλλεται αίτημα μετάφρασεών αυτής).

Εάν γεγονός ότι στην πράξη ουσία οι συνηγόροι υποσυσταίνεσ ή τήνουν από τις εισαγγελέες και δικαστικές αρχές να διεκδύουν τη μετάφραση των υποχρεωτικώς μεταφρασθέντων ουσιαστών εγγράφων στη γλώσσα που οι εντολές τους ομολογούν, καταβλήσαντες μάλιστα πολλές φορές μεγάλη προσπάθεια να πείσουν τις αρχές ότι ο κατηγορούμενος δεν γνωρίζει την ελληνική γλώσσα. Θα ανέμενε όμως κανείς η ποσεία να προβλέπει με δική της πρωτοβουλία στη μετάφραση των ουσιαστών εγγράφων, σε όσες περιπτώσεις διαπιστώνει ότι ο ύππιος ή η κατηγορούμενη δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα, αντί να αναμένει από εκείνους να υποβάλουν αίτημα μετάφρασεών ή αντιρρήσεών ελλείψει μετάφρασεών. Τούτο καταδικαστικώς δυστυχώς η χώρα μας, δεκά και πλέον έτη μετά την εκδόση της Οθήνης 2010/64/ΕΕ, δεν αναλαμβάνει την παροχή μετάφρασεών των ουσιαστών εγγράφων ως υποχρέωση της, με την οποία, ασέβητος το θεμελιώδη υπερασπιστικό δικαίωμα των προσώπων που εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες, οφείλει χωρίς καθυστερήσεών να συμμορφώσεται.

Υπεξαίρεση χρημάτων κοινού λογαριασμού από συνδικαλοχό εντολοδόχο - Σημειών αντιλεγόμενων

Παναγιώτης Α. Καπελοζώος

Δικηγόρος

Όσχετικά πρόσφατες ΑΠ 96/2017 και ΕφΑθ 1954/2018 αποτιμώσονται στην απόσεί επάν ήγημα αντίληψη ή τη νομολογια ότι σε περίπτωση τήρησης κοινού τραπεζικού λογαριασμού, οσκή και αν έχει συμφωνηθεί μεταξύ δύο μερών ότι τυχόν ανάληψη χρημάτων από το ένα μέλος θα γίνεται στο πλαίσιο μιας ήγημα συμφωνηθείσας σύμθεσης ενόσους και αποσιελείται για τη χρησιμοποίηση του οσκού αυτού, ο εντολοδόχος αποκτά κυριότητα στα αναληθέντα κρήματα και συνεισφέρει ουδέποτε τελεί υπεξείρεση, σε περίπτωση ανάλυσής του, για αλλοτρίους της οσκής εντολής λόγους, παρά μόνο γεννητικά εκ βάρος του ενόσους οσώσεως. Η θέση αυτή εκ πρώτης φέυσε φερεται ορθή. Μολαταύτα, όπως θα καταδείξει παρακάτω, αφενός παρανομική είναι η επίβραση που οσκέι η συμφωνηθείσας σύμθεση «εντολής», αφετέρου τελεί σε οδικολογική αντίληψη με την επίσημη κρατούσα θέση τη νομολογια¹ ότι στην κατ' ουσίαν παρόμοια περίπτωση που έχει αναφερθεί σύμθεση εντολής και ο εντολές καταθέσει κρήματα ποσό στον προσωπο τραπεζικού λογαριασμού του εντολοδόχου, ο τελευταίος, αν μετά την ανάληψη το ιδιοσημείω διαπρήσει υπεξείρεση,



δίδει ση μεταξύ τους συμφωνία περιείκε αναγκαίως την πρόσθετη σιωπήρη συμφωνία ότι η κυριότητα των κρήματων θα περιήλαθε στον εντολοδόχο, με την ανάληψη με προσαυρήνηση της νομής δίδε μόνο έτσι μπορεί να ενόσει να εκτελεσθεί στο όνομα και τα κρήματα του εντολοδόχου. Είναι πρόβητο ότι το άλο ζήτημα εστιάζει στο σκεπείο του «έξουθεν» που περιείκε στην αντισυμβατική ύποθεση της «εξείρεσης», κατ' άρθρο 375 ΠΚ. Επειδή ο ημετέρος Ποινικός Κώδικας δεν περιείκε ορισμό για την κυριότητα και ένεκεν της αρχής της ενόσους τήσεως, η έννοια αυτή διαπλάσεται από το αστικό δίκαιο, υπό το φως του οποίου θα αναλυθούν οι κριμείες έννομεις οσκέες.

I. Περί της συμβάσεως εντολής: Εκ του συνδυασμού των διατάξεών 719, 720 και 721 ΑΚ προκύπτει η υποχρέωση του εντολοδόχου να επιστρέψει όσα έλαβε για την διαπεριποίηση της εντολής (λχ. κρήματα, εργαλεία, έγγραφα κλπ.). Όπως γίνεται παύτως δεκτό, εφόσον δεν έχει συμφωνηθεί άλλως, ενόσει του ενδοτικού χαρακτήρα των διατάξεών, ο εντολοδόχος δεν αποκτά κυριότητα επί αυτών και ουσιεώς σε περίπτωση ιδιοσημείωσε τους τελεί το οδίκημα της υπεξείρεσης². Άλλωστε, η παγιωμένη αυτή ερημηνητική αντίληψη προκύπτει και από τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 719 ΑΚ, η οποία αποκλείει από τις περιπτώσεις εκείνες που ο νομοθέτης ρητά επιθέμει τη μεταβίβαση κυριότητας πραγμάτων για την ικανοποίηση των οσκήων της σύμθεσης (βλ. π.χ.

806 ΑΚ). Περαιτέρω, η εντολή ενδόσεως συστημιακώς στον ΑΚ στην κατηγορία των ενόμων οσκέων με περιεχόμενο την παροχή υπηρεσιών ή τη διεργμείση ξένων υποθέσεών. Σε συνδυασμό, με το ότι εντολοδόχος, στο πλαίσιο της κλήρης πίστης, οφείλει να ενεργεί με στόχο την κατά το δυνατόν καλύτερη ικανοποίηση και προστασία των συμφερόντων του εντολέως, κρίνεται ότι θα ήγημα δικαιοπολιτικό δόστω να αποσιελείται ο εντολές της προστασίας³ του ως κύριος και νομής των πραγμάτων, τα οποία παραδίδει στον εντολοδόχο προς χρήση, διότι αυτό πρόβηλες δεν συμπίπει με το συμφερόντά του και δεν συνάδει με η υποθέση τελευταία από τον εντολοδόχο ως «έξουθεν».

II. Περί της τήρησεως κοινού λογαριασμού: Σύμφωνα με το αρ. 1 του υ5638/1932, σε συνδυασμό με τις διατάξεες του άρθρων 2, 3 παρ. 1 του ν.δ. της 17/1138.1923, 411, 489, 490, 491, 493 και 803 ΑΚ, με την καταθήκη κρήματων σε ανοικτό λογαριασμό δύο ή περισσοτέρων δικαιοκτών, η οποία συνιστά σύμθεση ανάλυσής παρακατοθήρης, παράγεται μεταξύ τους δέκτη της καταθέσεως και της Τραπεζής ενεργητική εις

ολόκληρον ενόσική, με αποτέλεσμα η ανάληψη των κρήματων από ένα από του δικαιοκτών να γίνεται έκ ενόσους δικαίου και να επεκτείνεται απόθεση της αντίστοιχης υποχρέωσης της Τραπεζής έναντι άλλων⁴. Συνεισώς, όσκη συμβαίνει mutatis mutandis και για το δικαιοκόσπου τραπεζικού λογαριασμού, ο κάθε συνδικαιοκός με την ανάληψη της οποίας καθίσταται, καταρκτή, κύριος ενόσων.

III. Περί των μεταβιβάσεων κυριότητας και νομής: Για τις περιπτώσεις, όπου εκεί προηγήσει αίτηση σύμθεσης εντολής, ήγη από παλαιό⁵, γνωστός ο μηχανισμός της επανοκνήσεως της κυριότητας των κρήματων στον εντολοδόχο και της νομής με προσαυρήνηση, όταν ο εντολοδόχος το αναλαμβάνει από τον προσωπο του λογαριασμού ύπερα από σχετικό έμβλημα του εντολέα. Τούτο σημαίνει, όπως βέβαια και η νομολογια, ότι ο εντολοδόχος γίνεται προς στιγμήν⁶ κύριος των αναληφθέντων και οι μεταβιβάσεις γίνονται αμέσως μετά από αυτό το νοπη χρονικό σημείο λόγω μιας προκαταβολικού συννομολημένης ομωρητής συμφωνηθείσας μεταξύ των μερών για την, μετά την ανάληψη, μεταβίβαση της κυριότητας και νομής τους στον εντολοδόχο. Αν και έχουν διατυπωθεί έννομεις υποθέσεών⁷ για το αν η ανάληψη συμβατικής υποχρεώσεών για τη διεργμείση μιας υπόθεσης συνεπάγεται άνευ άλλου τυχόν τη διασυνέγηση και μιας σιωπηρής συμφωνίας για (επινομω)μεταβίβαση της κυριότητας και της νομής ή της στάση της νομολογίας πρέπει να επικροτηθεί ενόσους της αναγκαίσεως επίβρασης της σύμθεσης εντολής στις οσκέες μεταξύ των μερών, ανεξαρτήτως του αν ο προπορισμός των κρήματων στον εντολοδόχο λαμβάνει χώρα μέσω του κρηματοοικονομικού συστήματος. Με άλλους λόγους, η σιωπήρη αυτή συμφωνία αποσιελεί αναπόσπαστο μέρος και συννομολογείται ταυτόχρονα με τη σύμθεση εντολής, ενόσους του περιεχομένου των εφαρμοσθέντων 713 και 719 ΑΚ (βλ. ανωτέρω ανάληψη υπό I), εκτός αν ρητά συμφωνηθεί ότι τα πράγμα του δίδονται προς διεργμείση της ενόσους μεταβιβάσεως κατά κυριότητα στον εντολοδόχο⁸. Άλλωθ, θα επιητέιο η αυτονομία της «δικτικής βουλήσεως, καθώς ο εκδόσεως εντολής θα γνωρίζε ότι εάν παρήθετε το προς εκτέλεση της υποθέσεως του κρήματα στον εντολοδόχο μέσω τραπεζικής καταθέσεως, αυτομάτως θα έκανε οριστικά την κυριότητα επιταύτων, γεγονόσ που αφενός τον δεσμεύει οδικαιολόγητα και

³ Για την αναγκαίωτητα μετάφρασεών αποφάσεών καθώς και για τη σχετική νομολογια του ΔΕΕ (βεθε Η. Αναγνωστόπουλος, Το δικαίωμα διεργμείσεως, μετάφρασεών και ενημέρωσεως, ΠΧ ΕΞ/2019, 481 επ., 484 επ.).

⁴ Ίσως και το υπ' αριθμ. 2190/2018 και 1555/2018 βούληματα του ΑΠ (δημοσιευμένα στην ιστοσελίδα www.warrior.gr), με τα οποία κριβείσ ότι το Συμβούλιο Εφετών ορθώς αντιστάθηκε τη γραπτή μετάφραση με προσημείωση του περιεχομένου της διαδικασίας εκτέλεσε ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης.

¹ Χαρακτηριστικό κατά της συνιεύμενης απόψεως, κτ'... είναι απόθερη η μετρία των μερών οσκή που οδηγεί σε καταθήκη στον κοινό λογαριασμό [...].

² Βλ. άλλς ενδεικτικώς, ΑΠ 481/2000, ΑΠ 720/2003, ΑΠ 806/2006, ΑΠ 65/2016.

³ Βλ. αντιστ. άλλων Τυπικώσεών σε ΖΕΑΚ, αρ. 721 ΑΚ, σελ. 1366. Α. Γεωργιάδης, Εδικώ Ενωκός, 2014, σελ. 354, υπ. 89 / Π. Μαργαρίτη - Α. Μαργαρίτη, Ερημηνητική Ποινική Κώδικα, 2020, σελ. 1136.

⁴ ΑΚ 1094, 1108, 1112, 987, 989, 904 (condictio possessionis), 914 / ΚΤ/Λο 733, 936 / ΠΚ 372, 374, 375 (3).

⁵ Βλ. ΑΠ (Πολ.) 1462/2006 και 345/2015 / Ψυχογιώ, Τραπεζικό Δίκαιο, 2001, σελ. 260.

⁶ ΕφΑθ 3470/1994, εισαγγελικές προτάσεις Δ. Ευθυμιάδου, ΑΠ 1183/1985 και Π. Σαββαλάκη στο ΣυμβΑΠ 1277/1996, Ν. Ανδρουλάκης, «Πονηά Νανία», ΠανΧΡΜΕ, 1995, 2. Φασούλας, Ιδ., Γνωμοδότηση, ΠανΧρ 91/1995.

⁷ «Iur e juristische-logische Sekundum» κατά του Γερμανούς, βλ. MünchKommBZ zum BGB (Oechsler), Αρ. 930, S. 1026.

⁸ Νομητισ το παρ' ήγημα δίκαιο η συμφωνία για μεταβίβαση βουλήσεως βλ. Ακτωίς Κιζιουρά σε ΖΕΑΚ, αρ. 1034, σελ. 164.

⁹ Βλ. Ε. Συμμενωδίου Καστανούδου, στην ΥΠΕΡ 39/37 και Α. Βαδού στην Πανδία 3/2012.

¹⁰ Δυσκώ το σκεπείο της ομωμείας χωρίς την ύππηση ιδιαίτερων δηλώσεών, όσον το περιεχόμενο της ανάθεσης εκτελείσ από τις οδικολογικές συνθήκες, βλ. Α. Γεωργιάδης, Ερημηνητικό Δίκαιο, 2010, σελ. 597.

αφετέρω ανιστρατεύεται τη βούληση του νομοθέτη. Εξάλλου, θα ήταν παράλογο να επιβληθεί ο νόμος την ημέρα της μόνο του εντολοδόκου που λαμβάνει κρίματα ή άλλα πράγματα...

περίπτωση λόγου κριών όπου εντολές τυγχάνουν υπερίσχυση που καθιστά αναδικασίσιμη οικιστή βοήθη αποκλειστικά για τη διευ-

Ενώγει της ανωτέρω ανάλυσης, καταλήγει με την ευχή, το πόνον να αποδεδείχθη ενάμεσα για να πυρωθεί το ενδιαφέρον για με κ νέου θεώρησης της υπό εξέταση προβληματικής που ενδεχομένως να οδηγήσει στην ευθυγράμμιση των απόψεων της νομολογίας προς την εδώ υποστηριζόμενη κατεύθυνση...

11 Ιστορικά, αυτό είναι άσπαστο, contra την πάγια νομολογική ανάλυση, σύμφωνα με τις αποφάσεις, βλ. ιδίως ΑΠ 580/2006, ΑΠ 1371/2007, Συμβ.Εφ.Αθ 1757/2005 και Συμβ.Πλημ.Αθ 634/2016.

Το εύρος του δικαιώματος δικαστικής ακρόασης του εκζητούμενου σε αντιπαροβολή προς την αρχή του τυπικού ελέγχου στο πλαίσιο του άρθρου 11 στοιχ. ζ' περ. ι) Ν. 3251/2004

Ηλίας Σπυριδόπουλος Δικηγόρος, Δ.Ν.

Στο άρθρο 11 στοιχ. ζ' περ. ι) Ν. 3251/2004 ορίζεται ότι η δικαστική αρχή που αποφασίζει για την εκτέλεση του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης (εφεξής ΕΕΣ) αρνείται την εκτέλεση του εντάλματος, αν αυτό έχει εκδοθεί για αξιόπονη πράξη, η οποία θεωρείται κατά τον ελληνικό ποινικό νόμο ότι τελέστηκε εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στο έδαφος της Ελλάδος ή σε εξομοιωμένο προς αυτό τόπο.



το εύρος του δικαιώματος δικαστικής ακρόασης του εκζητούμενου στο πλαίσιο του ΕΕΣ.

Με την ως άνω διάταξη, κατόπιν εθνικού δικαίου ο προβλεπόμενος δυνάμει λόγος άρνησης εκτέλεσης του άρθρου 4 παρ. 7 της 2002/584/ΔΕΥ Αποφάσης-Πλαίσιο για το ΕΕΣ. Δικαιο-λογική βάση της ρύθμισης ήταν να περιοριστεί στις συνδέσεις της άρνησης του δικαίου αξιόπονη αναφορικά με το δικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 10 παρ. 2 Ν. 3251/2004, ως προς το οποίο οι ελληνικές αρχές εκτελούν το ΕΕΣ, ανεξαρτήτως αν τυποισούνται ως έγκλημα κατά το ελληνικό δίκαιο.

Για να αξιολογηθεί η «ευελκτική» αυτή στάση του Ακυρωτικού, πρέπει προηγουμένως να γίνουν ορισμένες σκέψεις, αναφορικά με το άρθρο 11 στοιχ. ζ' περ. ι) Ν. 3251/2004 καθώς και

1 Βλ. ΑΠ 854/2016, ΑΠ 236/2015, ΑΠ 522/2014 και ΑΠ 810/2010.

2 Βλ. Εφ.Αθ 129/2019, ΑΠ 800/2016, ΑΠ 2002/2011 και ΑΠ 792/2013.

Βεβαιωμένης οι οποίες αποτελούν τους λειτουργικούς πυλώνες του ΕΕΣ, αλλά και τον καταμερισμό εργασίας μεταξύ του εκζητούμενου και του εκζητούμενου κράτους, ο οποίος καθιστά το θεμά αυτόν μια διακρατική επιμεριστική ποινική διαδικασία. Αν τα πράγματα είναι διαφορετικά, θα υπήρχε βεβαίως, αντίστοιχη νομοθετική πρόβλεψη περί βραχυπρόθεσμης ή μη της κατηγορίας, στα άρθρα 10 έως 13 Ν. 3251/2004, είτε ως προϋπόθεση είτε ως λόγος άρνησης εκτέλεσης του εντάλματος.

“Το υπό κρίση στοιχ. ζ' περ. ι) του άρθρου 11 βρισκείται στο μεταίτιμο μεταξύ νομικών ισχυρισμών και ισχυρισμών ουσίας”

Στο άρθρο 18 Ν. 3251/2004 κατοικουρίζεται το δικαίωμα αυτοπρόσωπης εμφάνισης και δικαστικής ακρόασης του εκζητούμενου ενώπιον του Συμβουλίου Εφετών το οποίο αποφασίζει για την εκτέλεση του εντάλματος. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την προσβολή νομικών ισχυρισμών και ισχυρισμών ουσίας, καθώς και την προσκόμιση των αντίστοιχων αποδεικτικών μέσων. Οι νομικοί ισχυρισμοί εφεδρικοί, ως επί το πλείστον, στα άρθρα 11 και 12 Ν. 3251/2004, ήταν στοιχεία δικαιοδοσίας ή υποχρεωτικούς λόγους μη εκτέλεσης του ΕΕΣ.

Το υπό κρίση στοιχ. ζ' περ. ι) του άρθρου 11 βρισκείται στο μεταίτιμο μεταξύ νομικών ισχυρισμών και ισχυρισμών ουσίας, καθώς για να ενεργοποιηθεί η συγκεκριμένη απαγόρευση πρέπει το Συμβούλιο, σε πρώτο βαθμό, ή ο ΑΠ, ως κατ' εξαίρεση δευτεροβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο ουσίας, να υπεισέλθει, έστω σε ένα βαθμό, στην ουσία της υπόθεσης, προκειμένου να διακριφθούν, εν η περιγραφόμενη στο ένταλμα πράξη τελέστηκε εν μέρει ή εν όλω στην ημεδαπή. Αυτό θα συμβαίνει ιδίως στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες από τη περιεχόμενη του εντάλματος δεν αναφέρεται μεν ευθέως η ημεδαπή ως τόπος -έστω εν μέρει- τέλεξης της αξιόπονης πράξης, τούτο προκύπτει, ωστόσο, είτε έμμεσα από την περιγραφή είτε προβάλεται ακριβώς ισχυρισμός από τον εκζητούμενο.

Για να τοποθετηθεί κανείς στο δίπολο δικαίωμα δικαστικής ακρόασης - αρχή του τυπικού ελέγχου, βοηθητικές είναι οι ακόλουθες σκέψεις:

Η απάντηση στο ερώτημα περί εν μέρει τέλεξης στην ημεδαπή πρέπει να δίδεται με βάση το 16 ΓΚ. Στην πράξη, όμως, ο τόπος τέλεξης προκύπτει βάσει του δικαίου του κράτους έκδοσης το οποίο μπορεί κάλλιστα να διαφοροποιείται από το άρθρο 16 ΓΚ, ως προς τον καθορισμό αυτού.⁶ Πέραν τούτου, το κράτος έκδοσης του εντάλματος δεν έχει λόγο να περιλάβει στο ένταλμα σχετική σκέψη, αφενός διότι δεν το αφορά, αν μέρος της πράξης είτε τελεστεί στην αλλοδαπή ή αν επιβληθεί αποτελέσματα και στην αλλοδαπή και αφετέρου η

σκέψη αυτή μπορεί να αποτελέσει δικαιολογητική βάση για την μη εκτέλεση του. Δεν θα πρέπει, λοιπόν, να υποστείται άνευ ετέρου ο τόπος τέλεξης που περιγράφεται στο ένταλμα. Περαιτέρω, δύναμι του χαρακτήρα του εντάλματος ως επιμεριστικής ποινικής διαδικασίας, η ουσιαστική εξέταση ως επιμεριστική της εν μέρει τέλεξης στην ημεδαπή, σε αντίθεση με ό,τι θα συνέβαινε με το ζήτημα της βραχυπρόθεσμης της κατηγορίας, όχι μόνο δεν υποβαθμίζεται αλλά είναι ουσιωδής και ενισχυτική της αρχής της κατονομής καθηκόντων, αφού το συγκεκριμένο ζήτημα συνδέεται (και) με την ελληνική έννομη τάξη.

Με εφόδιο τα ανωτέρω, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι, αναφορικά με το ζήτημα της εν μέρει τέλεξης στην ημεδαπή, το Συμβούλιο Εφετών ή το Συμβούλιο του ΑΠ οφείδουν να εξετάζουν ζήτηματα ουσίας, διεξάγοντας εν τούτοις πράγματι μια «δίκη μέσα στη δίκη». Η λύση αυτή περιορίζεται αφενός την όποια διαθετικότητα σε επίπεδο πρακτικής εφαρμογής του στοιχ. ζ' περ. ι) του άρθρου 11, χωρίς αφετέρου να παρεμποδίζει την υλοποίηση των αρχών της κατονομής καθηκόντων και του τυπικού ελέγχου οι οποίες διπλώνουν τον θεσμό του ΕΕΣ. Παράλληλα, με τον τρόπο αυτόν αποφεύγεται η φαιδρεία του δικαιώματος ακρόασης και κατ' επέκταση το υπερ-ροαστιστικό δικαίωμα του εκζητούμενου, η παραβίαση των οποίων επέγεται ακυρότητα της διαδικασίας.⁷

Κατά τούτο, ανάμεσα στις αντιθέσεις μεταξύ τους αποφάσεις του ΑΠ για το εν λόγω ζήτημα, ορθότερες κρίνονται εκείνες που αποσκοπούν αξιολογώντας το σύνολο του αποδεικτικού υλικού. Επιπλέον, τα όσα διαλαμβάνονται στην ΑΠ 236/2015, ότι δηλαδή το Συμβούλιο εξετάζει την ουσία της υπόθεσης μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικά στοιχεία που καταδεικνύουν ότι το ένταλμα έχει εκδοθεί για κάποιο από τους διαλαμβανόμενους στο άρθρο 11 περ. ε λόγους, δηλαδή για να διαπιστώνεται αν το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης έχει εκδοθεί προς το σκοπό της δίωξης ή τιμωρίας προσαύξηση λόγω του φύλου, της φυλής, της θρησκείας, κλπ. ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση, ερευνητικές στοιχεία περισσότερο από τα απαιτούμενα εκ του νόμου υπερβαίνουν την αρμοδιότητα του, δεν είναι ορθά και εναντιώνονται στα όσα το ίδιο το Ακυρωτικό έχει νομολογήσει.

Να σημειωθεί ότι ο εκζητούμενος δεν φέρει επί ουδενί το βάρος απόδειξης. Η δικαστική αρχή είναι επιφορτισμένη με τη διερεύνηση των συνθηκών του όρου περί εν μέρει τέλεξης της πράξης στην ημεδαπή καθώς και με το καθήκον αποστολής αιτημάτων προς την εκδοτική αρχή του εντάλματος για συμπληρωματικά στοιχεία κατ' άρθρο 19 παρ. 2. Εν αρμοβία, ορθό είναι να ευρισκε εφαρμογή η αρχή in dubio pro libertate. Αφ' η στιγμής πρόκειται για ζήτημα που αφορά σκέψη ατόμου-κράτους, η αμφιβολία ωφελεί τον εκζητούμενο, όπως ακριβώς συμβαίνει με τον κατηγορούμενο κατά την in dubio pro reo, όταν υπάρχουν αμφιβολίες για την συνδρομή των προϋποθέσεων ενόχης.⁸

4 Ομοίως Γ. Τριανταφύλλου, in: Το δικαίωμα υπερασπίσεως στην ποινική δίκη, 2016, σ. 41.

7 Σύμφωνα ΑΠ 1255/2005.

8 Γ. Τριανταφύλλου, ο.π., 2016, σ. 42.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ



Η ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΙΝΙΚΟΛΟΓΩΝ και η ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ e-ΘΕΜΙΣ υπό την αιγίδα της Επιτροπής «Ελλάδα 2021» στο πλαίσιο του εορτασμού των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση παρουσιάζουν την 7η Οκτωβρίου 2021 στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού το θεατρικό έργο του Μ. Ρέππα - Θ. Παπαθανασίου «Η δίκη του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη»

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Χριστόφορος Αργυρόπουλος Δικηγόρος, πρώην Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Ποινικολόγων, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ιδρύματος «Μελίνα Μερκούρη» Ηλίας Αναγνωστόπουλος Δικηγόρος, Πρόεδρος της ΕΕΠ, Καθηγητής Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας στη Νομική Σχολή του ΕΚΠΑ Δημήτρης Αναστασοπούλος Δικηγόρος, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Νομικών e-Θέμις, μέλος του Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών Σπυρίδων Βλαγόπουλος Δικηγόρος, Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου στη Νομική Σχολή του ΕΚΠΑ Αριστέλης Κατζής Δικηγόρος, Καθηγητής Φιλοσοφίας Δικαίου και Θεωρίας Θεσμών στο Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του ΕΚΠΑ, Διευθυντής Ερευνών στο Κέντρο Φιλελεύθερων Μελετών (ΚΕΦΙΜ)

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

- Σκηνοθέσις: Σταύρος Καραγιάννης Σκηνογραφία - Επιμέλεια Κίνησης: Σταύρος Λίνας Μουσική-στιχά: Δημήτρης Παπαδημητρίου Ενδυματολόγος: Ντένη Βαχλιώτη Επιστημονικό Σύμβουλος: Αριστέλης Κατζής Μουσική Διδασκαλία: Αλέξης Πρίφτης Τραγουδι: Βερόνικα Δαβλίδη Ήφες: Παναγιώτης Χρονιάς Φωτισμοί: Βασιλίκη Παπακωνσταντινίου Βοηθός Σκηνοθέτη: Έλενα Σταύρου Οργάνωση και Εκτέλεση Παραγωγής: Φρόνη Αλά, Θωμαΐς Χαρέλας, Γεωργία Λαβαζού, Νατάσα Τσιμπουρατζή, Ιωάννα Αναστασοπούλου, Τάσος Σπυρίδουλης, Κατερίνα Τσιώνα

- Γιώργος Παπαγιάννης (δικαστής Δημήτριος Σούτσος) Γιώργος Πυροπόλλης (Αναστάσιος Πολυζωίδης, Πρόεδρος του Δικαστηρίου) Τάσος Τριανταφύλλου (δικαστής Φωκιάς Φαλαγκούλης) Βασίλης Χειρδάκης (δικαστής Ανδρέας Βούλιγαρης) Παναγιώτης Χριστόπουλος (Υπουργός Δικαιοσύνης Κωνσταντίνος Σχινός) Γιώργος Κόσσιφας (Μάρτυρας) Γιώργος Κουφόρας (Μάρτυρας) Απόστολος Κοϊφής (Μάρτυρας) Στρατής Κρητικός (Μάρτυρας) Χρήστος Μαγουλάς (Μάρτυρας) Παναγιώτης Μπράτης (Μάρτυρας) Έλλη Γεωργιάδου (Χορός) Ελίνα Γεωργιάδου (Χορός) Στεφανία Γεωργιάδου (Χορός) Ζωή Ιωαννίδη (Χορός) Μαρίνα Κοκκινοπούλου (Χορός) Άννα Μπισοπούλου (Χορός) Νάνα Παπαχαράλλη (Χορός) Αναστασία Σανίδου (Χορός) Κέλυ Σπαντινού (Χορός) Βασιλική Σισμανίδου (Χορός) Ελεονώρα Φρατζεσκίκη (Χορός) Δημήτρα Χρυσάκη (Χορός)

ΕΡΜΗΝΕΥΟΥΝ ΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

- Ηλίας Αναγνωστόπουλος (Παναγιώτης-Μαρίνος Βαλασμάκης, συνήγορος υπερασπίσεως Θ. Κολοκοτρώνη) Δημήτρης Βαλόνης (Ευδωράκος Μάσων, Επίτροπος της Επικρατείας) Δημήτρης Γκαβρίλας (δικαστής Γεώργιος Τερτσέτης) Λαυρένιος Κουμλιάνης (Γουαριέτος) Νίκος Κονιάς (δικαστής Γεώργιος Τερτσέτης) Περικλής Κοκκινόπουλος (Χριστόδουλος Κλονάρης, συνήγορος υπερασπίσεως Δ. Πλαπούτα)

novacriminalia Περιοδική Έκδοση της Ένωσης Ελλήνων Ποινικολόγων Διεύθυνση: Η. Αναγνωστόπουλος Συντακτική Επιτροπή: Ι. Αναστασοπούλου, Ν. Βιτώρος, Π. Κουρελάς, Π. Παναγιώτης, Β. Πετρόπουλος Καλλιτεχνική επιμέλεια, σχεδιοποίηση: Ένα Μελεγκογιού

© Ένωση Ελλήνων Ποινικολόγων Ειμωνοική Μηνιαία 24, 106 78 Αθήνα Τ: 210 3820125, 6944506619 F: 210 3820112 E-mail: hcba@otenet.gr http://www.hcba.gr

